

**Toisen lakivaliokunnan mietintö n:o 5 hallituksen
esityksestä laiksi oikeudenkäynnin julkisuudesta ja eräksi siihen
liittyviksi lainmuutoksiksi**

Eduskunta on 4 päivänä toukokuuta 1984 lähettänyt valiokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 56.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina vs. lainsäädäntöjohtaja Pekka Nurmi ja lainsäädäntöneuvos Juhani Hirvonen oikeusministeriöstä, oikeusneuvos Göran Portin korkeimmasta oikeudesta, hallintoneuvos Matti Paloheimo korkeimmasta hallinto-oikeudesta, hovioikeuden presidentti Heikki Mälkki Helsingin hovioikeudesta, verotuomari Laila Lindholm liikevaihtovero-oikeudesta, oikeusneuvosmies Markku Leskinen Tampereen raastuvanoikeudesta, professori Irma Lager Helsingin yliopistosta, osastopäällikkö Håkan Gabrielsson Sanomalehtien Liitto ry:stä ja oikeustieteen kandidaatti Lauri Kerosuo Suomen Sanomalehtimiesten Liitto ry:stä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan vuodelta 1926 oleva laki oikeudenkäytön julkisuudesta kumottavaksi ja korvattavaksi uudella lailla oikeudenkäynnin julkisuudesta, joka olisi sopu-soinnussa kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen kanssa sekä vastaisi muutoinkin yleistä yhteiskuntakehitystä. Esitys sisältää myös ehdotukset eräiksi pienemmiksi muutoksiksi lakiin yleisten asiakirjain julkisuudesta, oikeudenkäymiskaareen ja eräisiin muihin lakeihin.

Hallituksen esitykseen sisältyvissä lakiehdotuksissa on valiokunnan käsityksen mukaan melko onnistuneesti sovitettu yhteen toisaalta ne edut, jotka voidaan saavuttaa julkisella oikeudenkäynnillä, ja toisaalta ne edut, joiden suojaaminen

edellyttää suljettua käsittelyä. Yhtä yksityiskoh-taa lukuunottamatta valiokunta pitää lakiehdotuksia tarkoituksenmukaisina.

Ehdotus laiksi oikeudenkäynnin julkisuudesta sallii rajoituksitta kaikenikäisen yleisön olla läsnä julkisessa käsittelyssä. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan rajoitukseton läsnäolo-oikeus on vain yli 18-vuotiailla. Alle 18-vuotiaat saavat olla julkisessa käsittelyssä paikalla vain erityisestä syystä. Vaikka valiokunta katsookin, ettei 18 vuoden ikärajan säilyttämiseen ole enää nykyisin tarvetta, on sen mielestä perusteltua voida joissakin tapauksissa estää lasten läsnäolo oikeudenkäynnissä. Muun muassa väkivaltarikosten yksityiskohtiin perehtyminen taikka vanhempien keskinäisten riitojen seuraaminen avioeroasioissa olisi lapsille selvästi vahingollista. Tästä syystä valiokunta ehdottaa lakiehdotukseen lisättäväksi uuden säännöksen, jonka mukaan alle 15-vuotiaat henkilöt eivät saa olla läsnä julkisessa käsittelyssä, jos tuomioistuimien katsoo siitä voivan olla heille haittaa. Säännös ehdotetaan otettavaksi lakiehdotuksen 10 §:ään uudeksi 1 momentiksi. Lisäyksen johdosta ehdotetaan myös pykälän otsikkoa muutettavaksi.

Muilta osin valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä sellaisenaan.

Toinen lakivaliokunta ehdottaa kunnioittaen,

*että lakiehdotukset n:ot 2, 3, 4, 5, 6 ja
7 hyväksyttäisiin muuttamattomina ja
että lakiehdotus n:o 1 hyväksyttäisiin
näin kuuluvana:*

1.

Laki

oikeudenkäynnin julkisuudesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—9 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

suullisessa käsittelyssä, jos tuomioistuin katsoo siitä voivan olla hänelle haittaa.

10 §

Menettelysäännöksiä

(2 ja 3 mom. kuten hallituksen esityksen 1 ja 2 mom.)

Alle viisitoistavuotias henkilö ei saa olla läsnä

11 ja 12 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 18 päivänä lokakuuta 1984

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa
ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Säilynoja, vara-
puheenjohtaja Zilliacus, jäsenet Alaranta, Drom-

berg, Lindroos, Rajamäki, Ratu, Saari, Starast,
Särkijärvi, Viinanen sekä varajäsen Pohjanoksa.